

Cel projektu

Projekt ma na celu zbadanie i zinterpretowanie *performatywnej strefy* tzw. Kolonii Godności („Colonia Dignidad”), pseudochrześcijańskiej sekty założonej przez niemieckich ekspatriantów w Chile w 1961 roku, w której przez dziesięciolecia bezkarnie popełniano rozmaite zbrodnie i notorycznie łamano prawa człowieka. W ramach projektu podjęta zostanie próba udowodnienia roboczej hipotezy, że umiejętne kultywowanie przez „Kolonie” własnego (zmitologizowanego) wizerunku jako pracowitej i pobożnej społeczności, nastawionej na działania dobrotliwe, stanowiło ważny czynnik umożliwiający jej działalność przez tak długi okres czasu.

Opis badań

Wstępne ustalenia pokazują, że performatywna strefa „Kolonii” to rozległy obszar, na który składają się:

- (1) różnorodne rytuały i celebracje, a także pokazy gimnastyczne oraz występy teatralne i muzyczne kolonistów, te ostatnie często wykorzystywane jako część złożonych działań propagandowych i PR-owych wspólnoty;
- (2) performanse przywódcy enklawy, Paula Schäfera, zręcznego manipulatora, charyzmatycznego kaznodziei i animatora;
- (3) „Kolonie”-jako-performans (czyli umiejętne „odegranie” bawarskiej wioski u podnóża Andów, a nie Alp), a także
- (4) szereg akcji protestacyjnych skierowanych zarówno przeciwko Schäferowi i jego akolitom, jak również organizowanych przez niego i przez jego popleczników.

Działania te zostaną przestudiowane, przy uwzględnieniu ich kontekstów historycznych i politycznych oraz ich konsekwencji i następstw.

Badania w ramach projektu opierać się będą na źródłach tekstowych, dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych, a także odwoływać do rozmaitych dyskursów: akademickiego, dziennikarskiego i osobistego. W toku projektu wstępna hipoteza skonfrontowana zostanie ze źródłami archiwalnymi, istniejącymi ustaleniami uczonych chilijskich i niemieckich oraz stanowiskami wybranych członków wspólnoty, przedstawicieli organizacji broniących praw człowieka oraz dokumentalistów, podejmujących w swym namyśle i pracach temat „Kolonii”.

Uzasadnienie

„Colonia Dignidad” była swoistą *czarną dziurą*, która „zasysa” rozmaite problematyczne kwestie, takie jak odpowiedzialność prawna i moralna, upamiętnienie, restytucja finansowa i moralna, a także metody radzenia sobie z traumą psychiczną. Problemy te pozostają w większości nierozwiązane w społeczeństwie chilijskim i niemieckim, w których procesy poszerzonej i pogłębionej krytycznej oceny „Kolonii Godności” przyspieszyły dopiero niedawno, co wiązać należy z sukcesem przeboju kinowego *Kolonia* w reżyserii Florianu Gallenbergera z 2016 roku. Wydaje się jednak, że wielowymiarowa i interdyscyplinarna debata naukowa na temat „Kolonii” dopiero nabiera tempa. Projekt ma ambicję przenieść ją poza kontekst chilijski i niemiecki, gdzie rozwija się ona obecnie. Podejmowany temat jest istotny, ponieważ działania „Kolonii Godności” skupiają jak w soczewce kluczowe wyzwania, z jakimi borykał się świat w ciągu sześciu minionych dekad, a które obejmują: powojenną traumę, zimnowojenne podziały i konflikty, religijny fanatyzm i seksualne wykorzystywanie nieletnich.

Najważniejsze efekty

Zbadanie strefy performatywnej „Kolonii” przyczyni się do powstania pełniejszego jej obrazu i dokładniejszego zrozumienia problemów moralnych, prawnych i psychologicznych, wiążących się z jej funkcjonowaniem. Co więcej, interdyscyplinarne badania prowadzone w ramach projektu wzbogacą rosnący dorobek badawczy studiów performatywnych i kulturoznawstwa oraz przyczynią się do udoskonalenia ich metodologii. Z kolei udostępnienie wyników badań w anglojęzycznych publikacjach akademickich wypełni lukę, jeśli chodzi o brak materiałów naukowych na temat „Kolonii” w języku angielskim i pomoże oddać sprawiedliwość tej istotnej sprawie, której znaczenie dla pełniejszego zrozumienia późnej nowoczesności jest niebagatelne.